

หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดพระพุทธศาสนาและจริยธรรม
นิทานชาดก

ผลไม้ต้องห้าม

DCID LIBRARY

0000010142

ค 294.308 น:คพธ

ด 364 ข

ด.5

กระทรวงศึกษาธิการ

ระดับประถมศึกษา

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง จำนวน ๔๘,๐๐๐ เล่ม

ลิขสิทธิ์เป็นของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๓๐

ผู้จัดพิมพ์ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN 974 - 10 - 0560 - 1

หนังสือส่งเสริมการอ่าน

ชุดพระพุทธศาสนา และจริยธรรม

ชุดนิทานชาดก

ระดับประถมศึกษา

ผลไม้ต้องห้าม

วันที่.. 17 ต.ค. 2544 ..	ด. 5
เลขทะเบียน.. ศ. 04163 ..	
เลขเรียกหนังสือ.. ศ. 294.308 ..	พ. ศ. ๒๕

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน ระดับ
ประถมศึกษา ชุดนิทานชาดก เรื่อง ผลไม้ต้องห้าม ขึ้น กระทรวง
ศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๓๐

(นายเอกวิทย์ ณ ถลาง)

รองปลัดกระทรวง รักษาราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เลขทะเบียน	6946	ด. ๕
เลขหมู่		
วันที่	14 มิ.ย. 31	

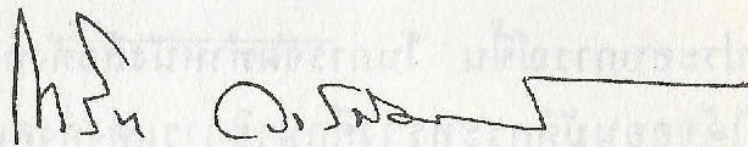
คำนำ

พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาประจำชาติไทยมาช้านาน มีส่วนช่วยให้สังคมไทยอยู่ได้อย่างสันติสุข ช่วยสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนวัฒนธรรมไทยมาตลอด กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนา และเห็นควร ส่งเสริมให้นักเรียนและเยาวชนได้ยึดมั่นปฏิบัติตามหลักธรรม โดยสม่ำเสมอ จึงได้มอบหมายให้กรมวิชาการจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์ขึ้น ในการจัดทำหนังสือดังกล่าว กรมวิชาการ ได้ขออนุมัติกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน หนังสืออ่านเพิ่มเติมและหนังสืออ้างอิง เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและจริยธรรม ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาขึ้นคณะหนึ่ง ดังรายชื่อท้ายหนังสือนี้

ในการจัดทำโครงร่างที่จะใช้เป็นหลักในการเขียนหนังสือชุดพระพุทธศาสนาและจริยธรรมนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาเห็นว่า ชาติก ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากในพระไตรปิฎก ถ้าหากคัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับเด็ก นำมาเขียนใหม่ด้วยภาษาสำนวนง่าย ๆ สำหรับเด็กจะอ่านหาความรู้ด้วยตัวเองได้ น่าจะเป็นประโยชน์ แก่เด็กและเยาวชน จึงได้มอบหมายให้ นายจำรัส ดวงธิดาร เป็น ผู้จัดทำต้นฉบับหนังสือนิทานชาติกขึ้น คณะกรรมการคัดเลือกไว้ ๑๐ เรื่อง และกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้ง นางแม่นาส ขวลิต เป็น ผู้ตรวจขั้นสุดท้าย แล้วคณะกรรมการมอบหมายให้ นายประเทศ

สุขสติย์ เป็นผู้ประสานงานการจัดทำภาพประกอบ โดยจัดทำเป็น
ชุดนิทานชาดกเล่มละ ๑ เรื่อง รวม ๑๐ เล่ม เน้นคุณธรรมต่าง ๆ
กันไป เรื่อง ผลไม้ต้องห้าม นี้ ให้ข้อคิดแก่นักเรียนและเยาวชนว่า
การมีความรอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ นั้น เป็นของดีมีประโยชน์ อาจ
แก้แค้นและหนุ่คณะได้ทั้งในชีวิตประจำวันและในยามคับขัน

กรมวิชาการขอขอบคุณคณะกรรมการฯ ผู้เขียน ผู้ตรวจ
และผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

(นายโกวิท วรพิพัฒน์)

อธิบดีกรมวิชาการ

๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๐

ชาดก

พระพุทธเจ้าซึ่งเป็นผู้ประกาศศาสนาพุทธ สั่งสอน
มนุษย์ด้วยกลวิธีการสอน ๒ ลักษณะ ตามระดับสติปัญญา
และอัธยาศัยที่แตกต่างกัน ดังนี้

๑. สอนตรง ๆ ว่าด้วยเนื้อหาสาระของหลักธรรม
ล้วน ๆ เรียกว่า **ธรรมาธิษฐาน** ใช้สอนผู้ที่ได้รับการศึกษาดี
มีสติปัญญาสูง

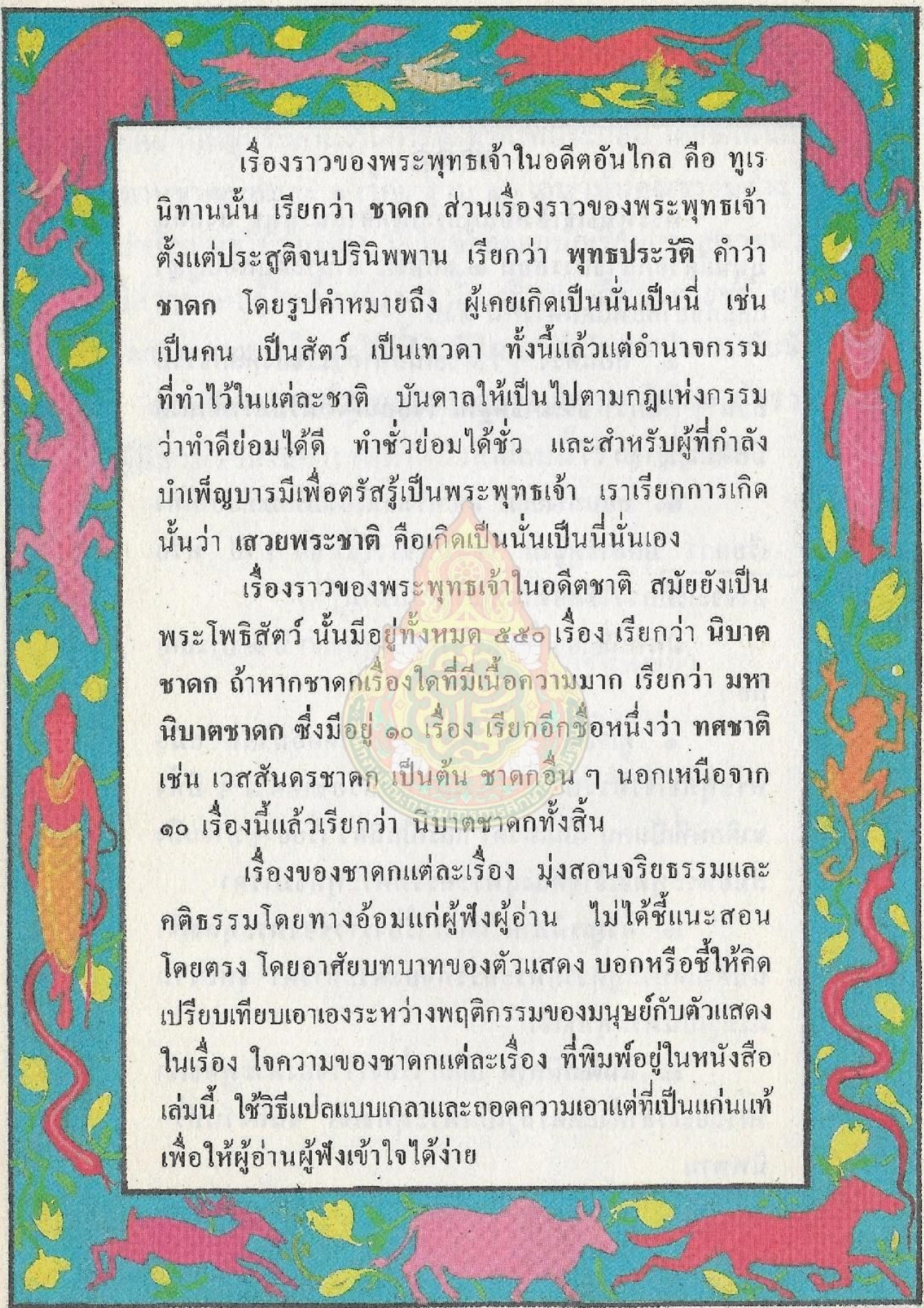
๒. สอนทางอ้อม โดยทรงเล่าเรื่องเปรียบเทียบให้ฟัง
เรียกว่า **บุคลาธิษฐาน** ใช้สอนชาวบ้านทั่ว ๆ ไป หรือ
อาจจะเรียกว่าใช้สอนโดยเล่าเป็นนิทาน

นิทานที่เกี่ยวข้องกับองค์พระพุทธเจ้า มี ๓ ประเภท
คือ

๑. **ทุเรณินิทาน** คือเรื่องราวในอดีตอันไกล สมัย
พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญบารมีในภพหรือชาติต่าง ๆ มีทั้ง
ชาติภพที่เป็นคน เป็นเทวดา และเป็นสัตว์ เรื่อย ๆ มาจนถึง
สมัยพระพุทธเจ้าจุติลงสู่พระครรภ์พระพุทธมารดา

๒. **อวิทูเรณินิทาน** ได้แก่ เรื่องราวของพระพุทธเจ้า
นับตั้งแต่ประสูติจากพระครรภ์ของพระมารดา จนถึงวัน
ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า

๓. **สันติเกณินิทาน** ได้แก่ เรื่องราวของพระพุทธเจ้า
ในระยะเวลาตั้งแต่ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า จนถึงวันปริ-
นิพพาน

เรื่องราวของพระพุทธเจ้าในอดีตอันไกล คือ ทูเร
นิทานนั้น เรียกว่า ชาดก ส่วนเรื่องราวของพระพุทธเจ้า
ตั้งแต่ประสูติจนปรินิพพาน เรียกว่า พุทธประวัติ คำว่า
ชาดก โดยรูปคำหมายถึง ผู้เคยเกิดเป็นนั่นเป็นนี่ เช่น
เป็นคน เป็นสัตว์ เป็นเทวดา ทั้งนี้แล้วแต่อำนาจกรรม
ที่ทำไว้ในแต่ละชาติ บันดาลให้เป็นไปตามกฎแห่งกรรม
ว่าทำดีย่อมได้ดี ทำชั่วย่อมได้ชั่ว และสำหรับผู้ที่กำลัง
บำเพ็ญบารมีเพื่อตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า เราเรียกการเกิด
นั้นว่า เสวยพระชาติ คือเกิดเป็นนั่นเป็นนี่นั่นเอง

เรื่องราวของพระพุทธเจ้าในอดีตชาติ สมัยยังเป็น
พระโพธิสัตว์ นั้นมีอยู่ทั้งหมด ๕๕๐ เรื่อง เรียกว่า นิบาต
ชาดก ถ้าหากชาดกเรื่องใดที่มีเนื้อความมาก เรียกว่า มหา
นิบาตชาดก ซึ่งมีอยู่ ๑๐ เรื่อง เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ทศชาติ
เช่น เวสสันดรชาดก เป็นต้น ชาดกอื่น ๆ นอกเหนือจาก
๑๐ เรื่องนี้แล้วเรียกว่า นิบาตชาดกทั้งสิ้น

เรื่องของชาดกแต่ละเรื่อง มุ่งสอนจริยธรรมและ
คติธรรมโดยทางอ้อมแก่ผู้ฟังผู้อ่าน ไม่ได้ชี้แนะสอน
โดยตรง โดยอาศัยบทบาทของตัวแสดง บอกหรือชี้ให้คิด
เปรียบเทียบเอาเองระหว่างพฤติกรรมของมนุษย์กับตัวแสดง
ในเรื่อง ใจความของชาดกแต่ละเรื่อง ที่พิมพ์อยู่ในหนังสือ
เล่มนี้ ใช้วิธีแปลแบบกลาและถอดความเอาแต่ที่เป็นแก่นแท้
เพื่อให้ผู้อ่านผู้ฟังเข้าใจได้ง่าย

ผลไม้ต้องห้าม

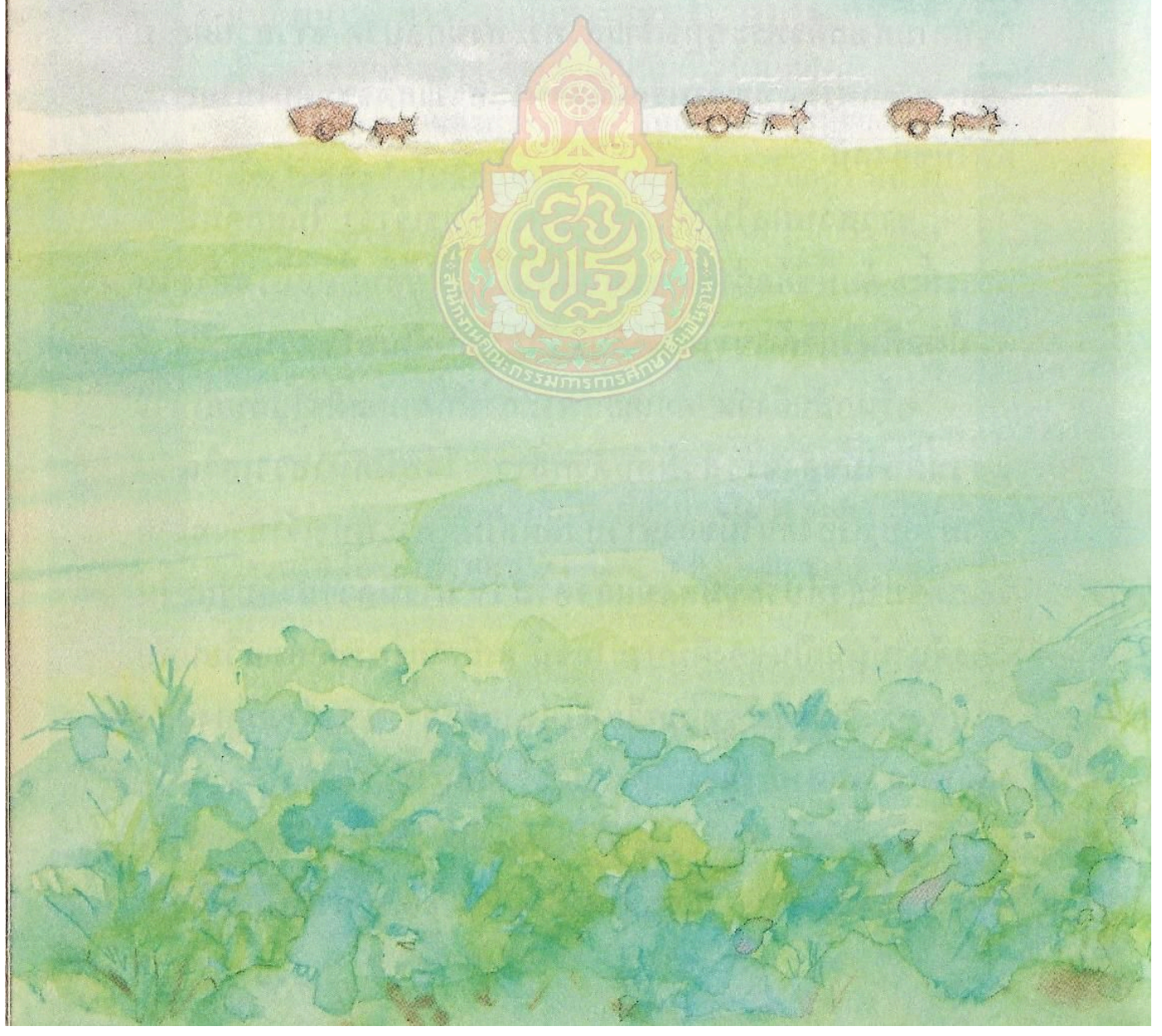
สมัยหนึ่งพระพุทธเจ้าประทับอยู่ในวัดพระเชตะวัน กรุง
สาวัตถี เมืองหลวงของแคว้นโกศล ชาวสวนผลไม้คนหนึ่งซึ่งเป็น
ชาวเมืองนี้ ได้อาราธนาพระพุทธเจ้าและเหล่าพระสงฆ์สาวก
ไปฉันอาหารในสวนผลไม้ของตน

ครั้นพระพุทธเจ้าและพระสงฆ์ฉันอาหารอิ่มแล้ว พระพุทธ-
เจ้าได้ตรัสอนุโมทนาด้วยคำสอนสั้น ๆ แก่ชาวสวนผลไม้ เสร็จแล้ว
ก่อนตามเสด็จพระพุทธเจ้าและพระสงฆ์กลับวัด ชาวสวนผลไม้
ได้กราบทูลพระพุทธเจ้าพร้อมด้วยพระสงฆ์เสด็จชมต้นไม้ในสวน
ผลไม้ของตน

ชาวสวนผลไม้ได้กราบทูลพระพุทธเจ้าว่า "ไม้ผลต้นนี้ชื่อ
อย่างนั้น ต้นนี้ชื่ออย่างนี้ ผลสุกกินอร่อย ไม้ต้นนี้ผลมีรสต่างกัน
ต้นนี้ผลกินไม่ได้ เขารู้เรื่องต้นไม้ดีสมกับเป็นชาวสวน

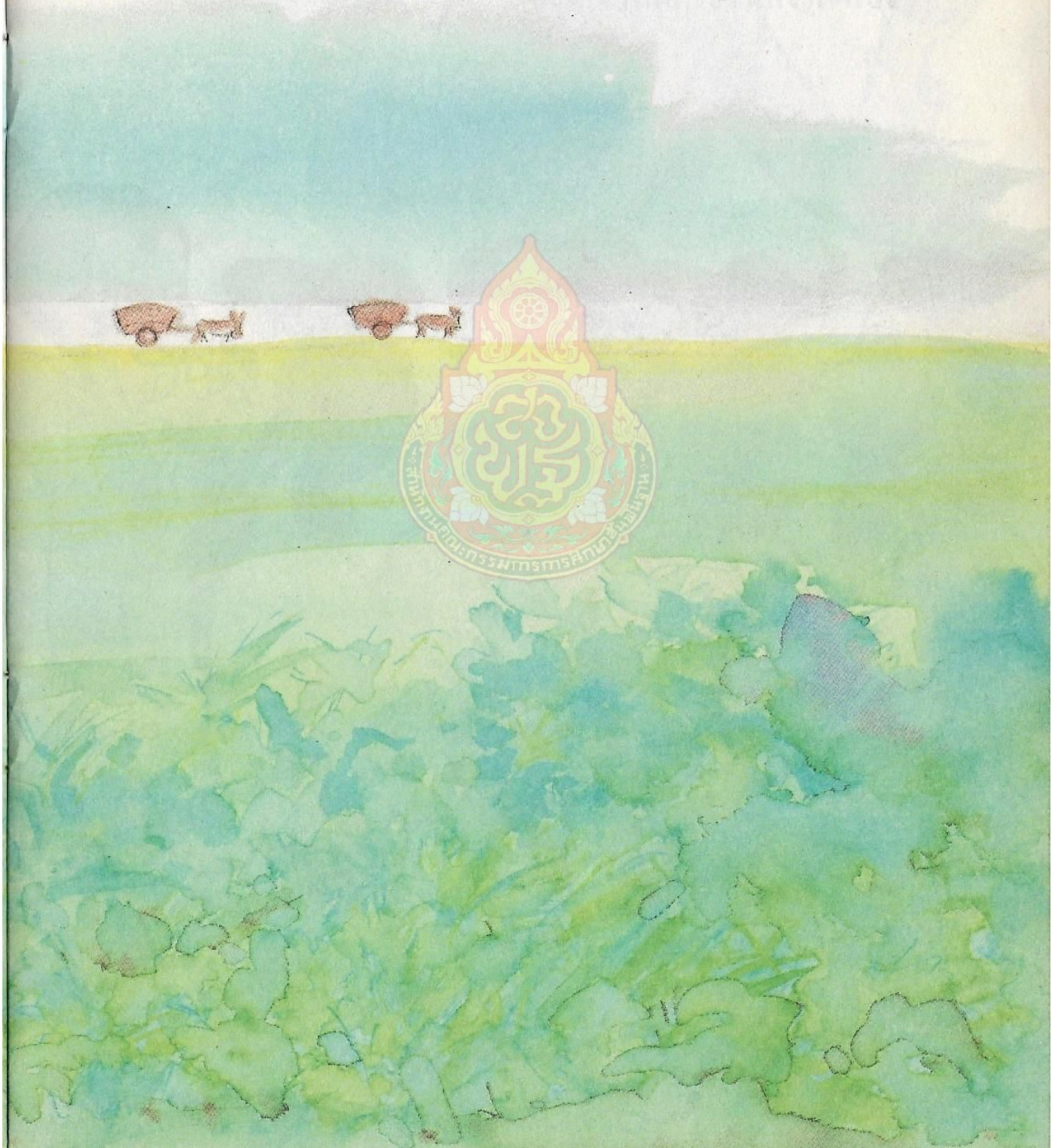
ครั้นกลับถึงวัด ดอนเฝ้าพระสงฆ์ที่ตามเสด็จไปฉันอาหาร
ที่สวนผลไม้ของชาวสวนคนดังกล่าว ได้สนทนาสรรเสริญใน
ความรอบรู้เรื่องต้นไม้ของชาวสวนผลไม้ พระพุทธเจ้าทรงทราบ
จึงเสด็จมายังที่ประชุมสงฆ์แล้วตรัสว่า การมีความรอบรู้แม้ใน
เรื่องต้นไม้เป็นของดีมีประโยชน์ เหมือนเรื่องพ่อค้าเกวียนกับ
ลูกน้องนำสินค้าบรรทุกเกวียนไปขายยังต่างบ้านต่างเมืองแล้ว
รอดพ้นความตาย เพราะมีความรู้เรื่องต้นไม้

พระสงฆ์ทั้งปวงใคร่ทราบเรื่องราวนั้น ได้กราบทูลอาราธนาให้
พระพุทธเจ้าทรงแสดง พระพุทธเจ้าจึงตรัสเล่าชาดกเรื่องผลไม้ต้องห้าม

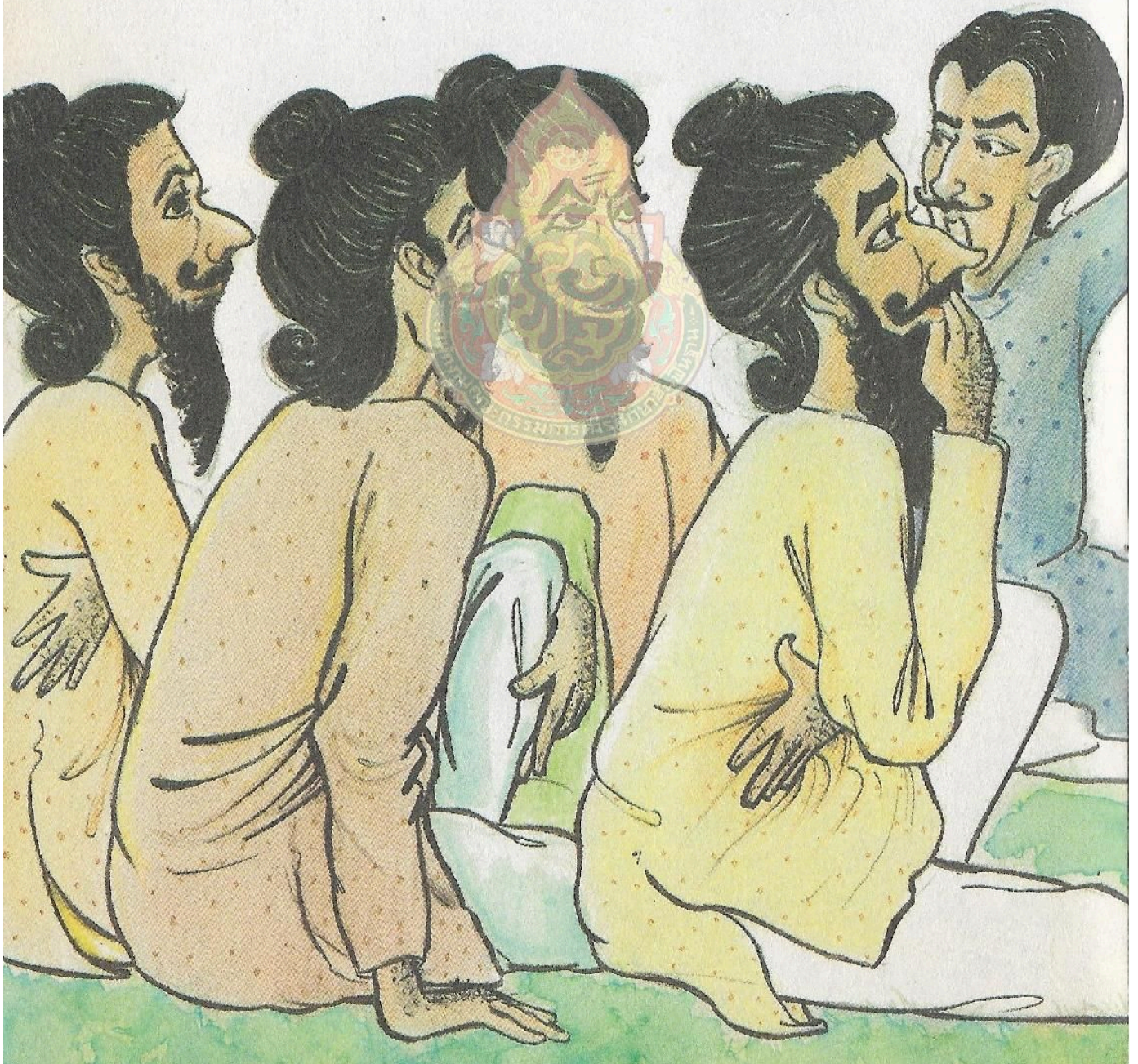

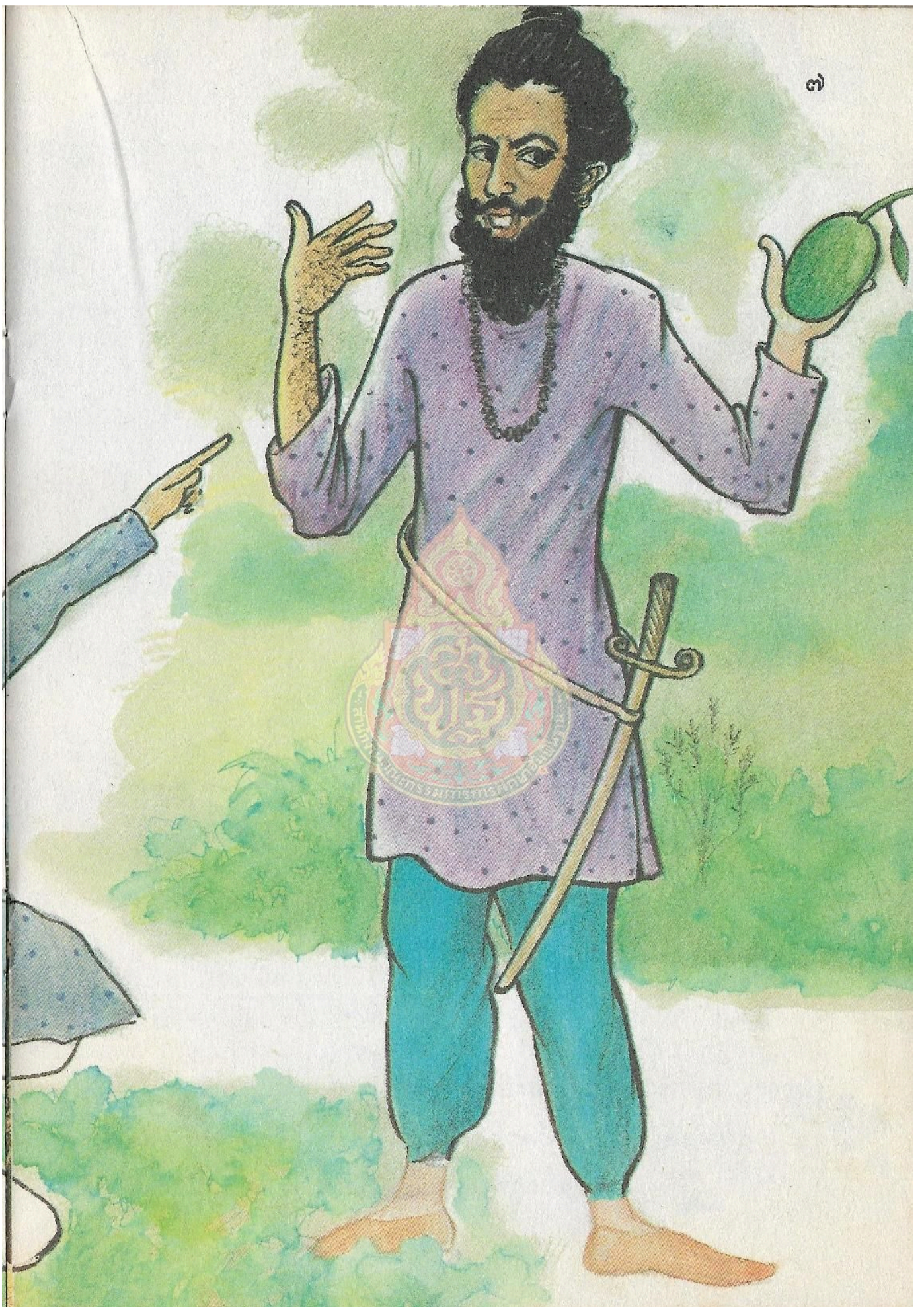
เรื่องมีดังต่อไปนี้

หัวหน้าพ่อค้าเกวียนพร้อมด้วยลูกน้องกองเกวียนจำนวน
มาก บรรทุกสินค้าไปขายยังต่างบ้านต่างเมือง

เมื่อหยุดพัก ณ สถานที่ใด หัวหน้าพ่อค้าเกวียนจะสั่งลูกน้อง
ว่า เห็นผลไม้ที่ต้นไม้ในป่าอย่าเพิ่งเก็บกิน ขอให้แจ้งให้เขาทราบ
และได้ตรวจดูก่อน ว่าเป็นผลไม้กินได้หรือมีพิษกินไม่ได้ ลูกน้อง
ก็เชื่อฟังหัวหน้าซึ่งเป็นผู้นำด้วยดี

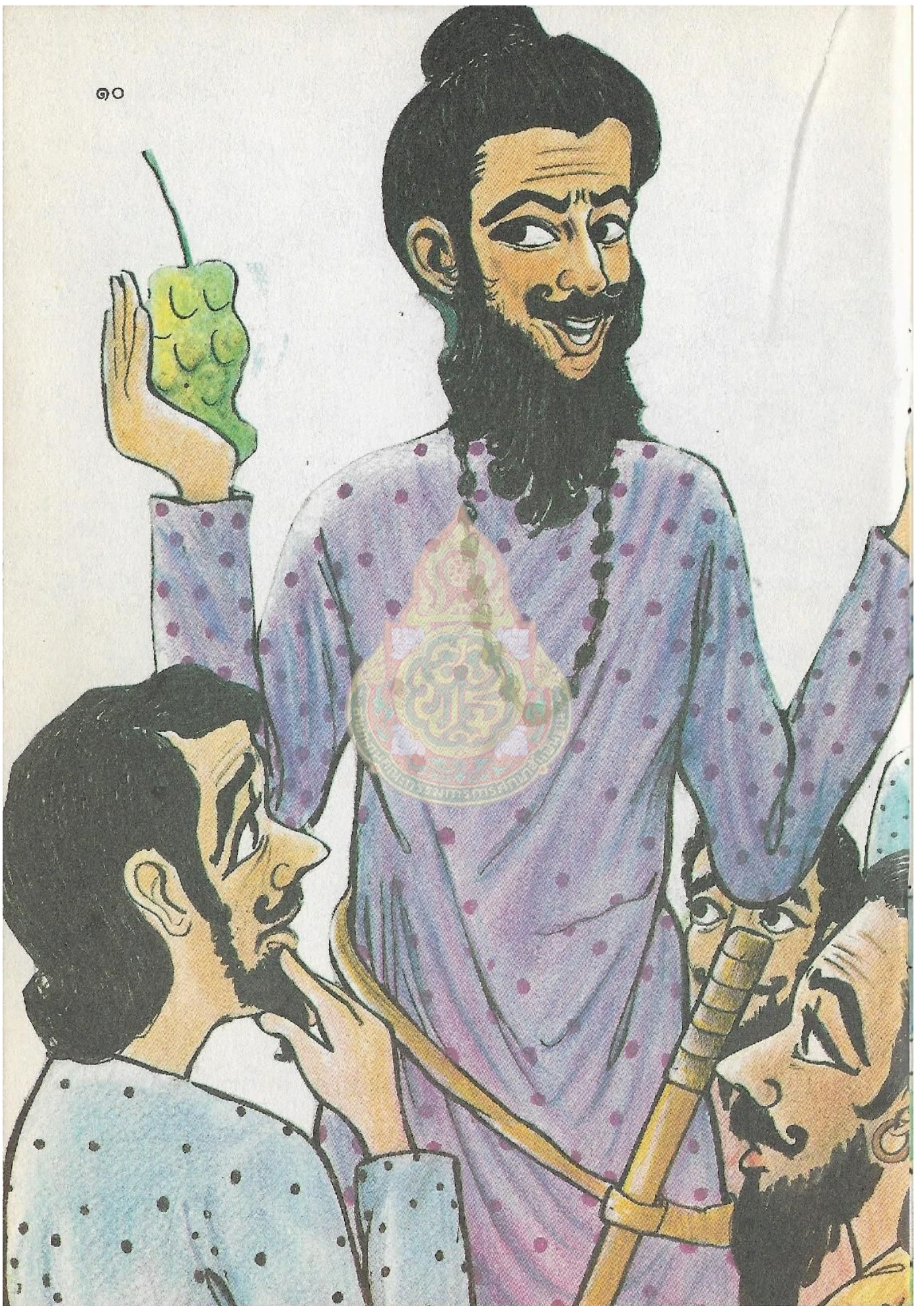

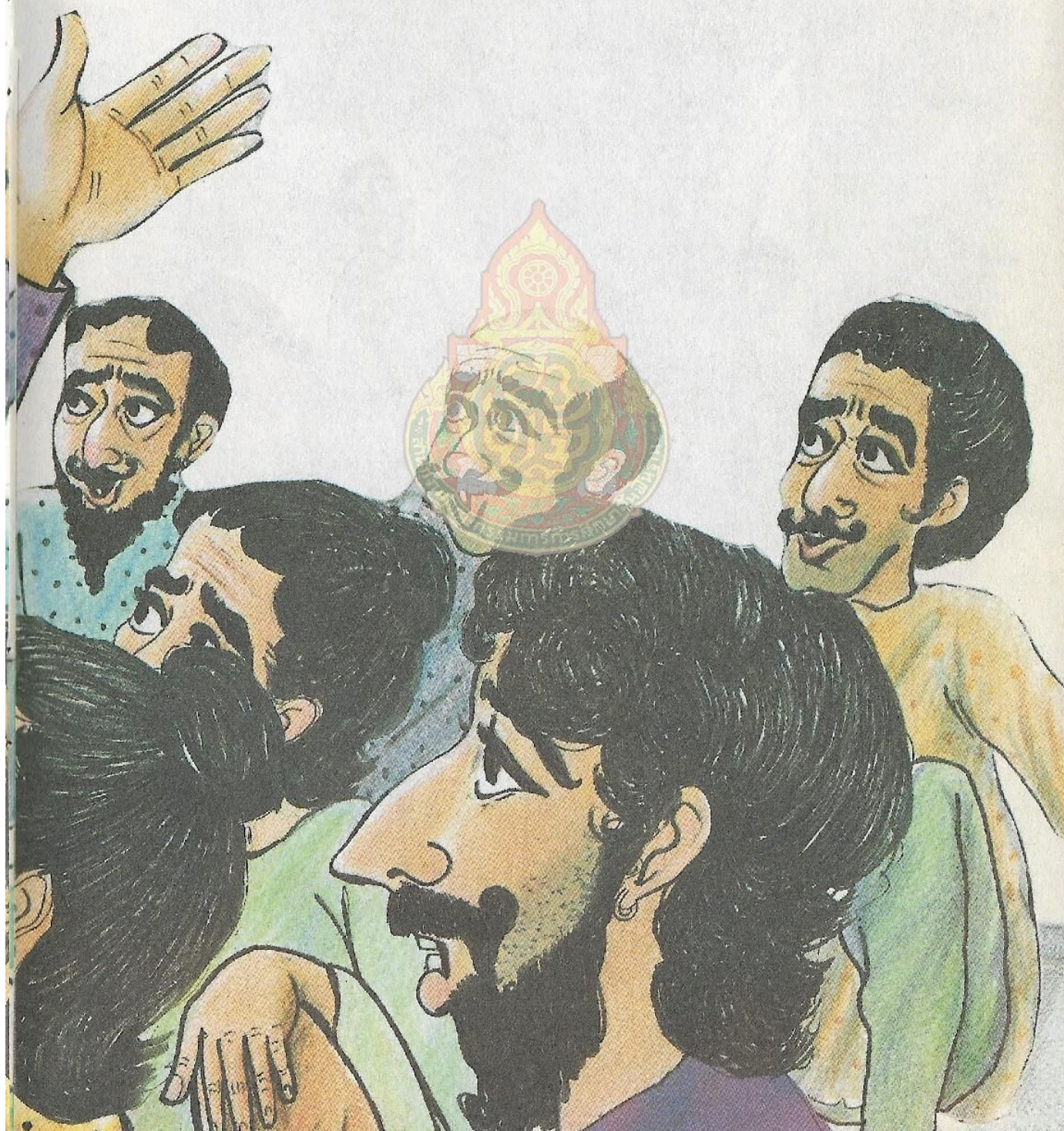

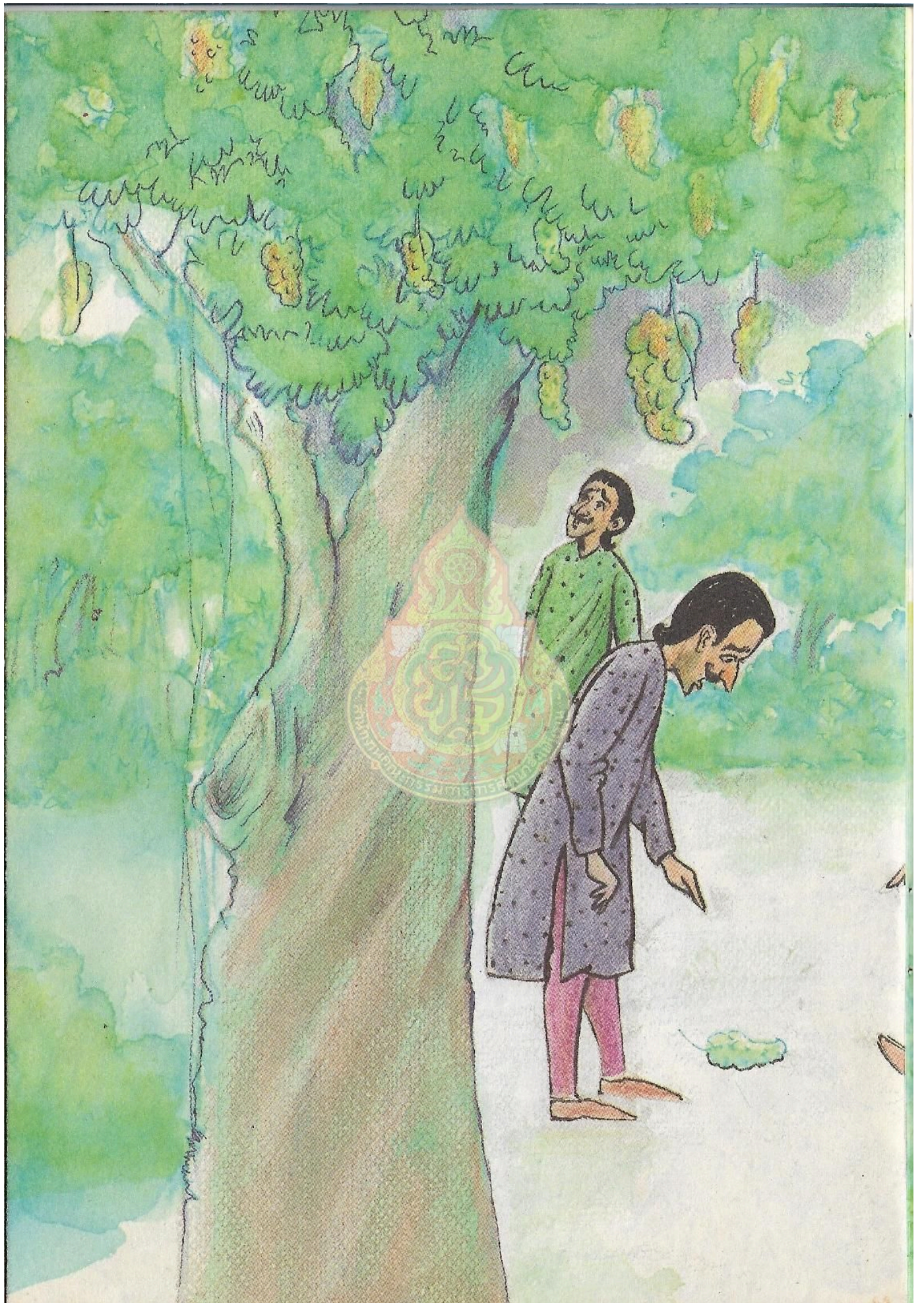

กองเกรียนได้เคลื่อนย้ายมาถึงป่าใหญ่ ใกล้หมู่บ้านชาวป่า
 แห่งหนึ่ง ที่นั่นมีต้นไม้กำลังมีผลสุกเต็มต้น ต้นไม้นั้นมีลักษณะ
 คล้ายมะม่วง ผลก็คล้ายมะม่วง สีต้นน่ากิน

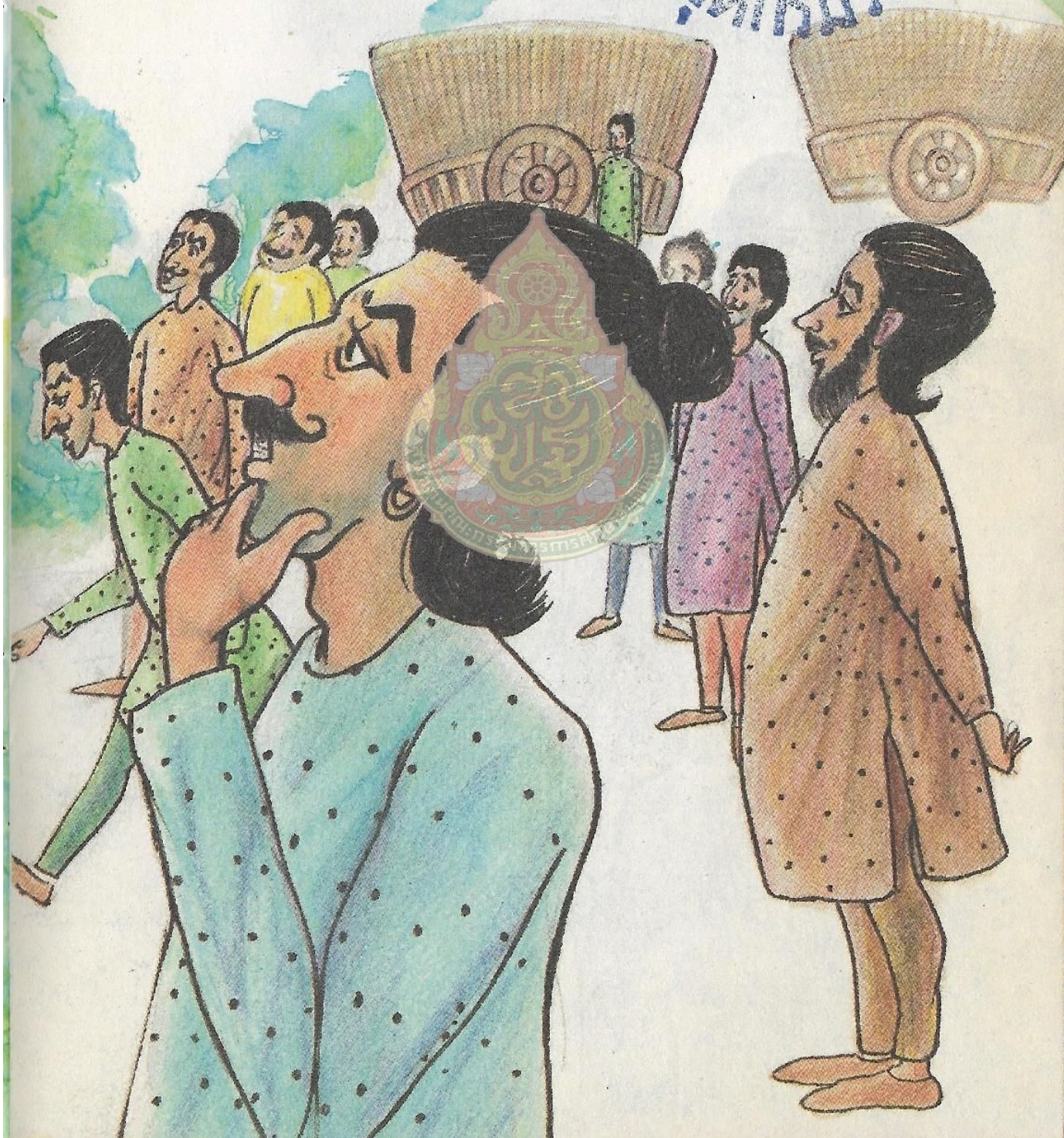
พวกลูกน้องไม่กล้ากิน จึงแจ้งให้หัวหน้าทราบ หัวหน้า
กองเกรียนมาพิจารณาดูแล้วก็สั่งว่าผลไม้ต้นนี้กินไม่ได้ ด้วย
เหตุผลว่า ถ้ากินได้ชาวบ้านป่าแห่งนี้ก็คงเก็บไปกินแล้ว ห้ามใครกิน
เด็ดขาด ถ้าไม่เชื่อฟังกินเข้าไปมีหวังเป็นอันตรายถึงตายแน่

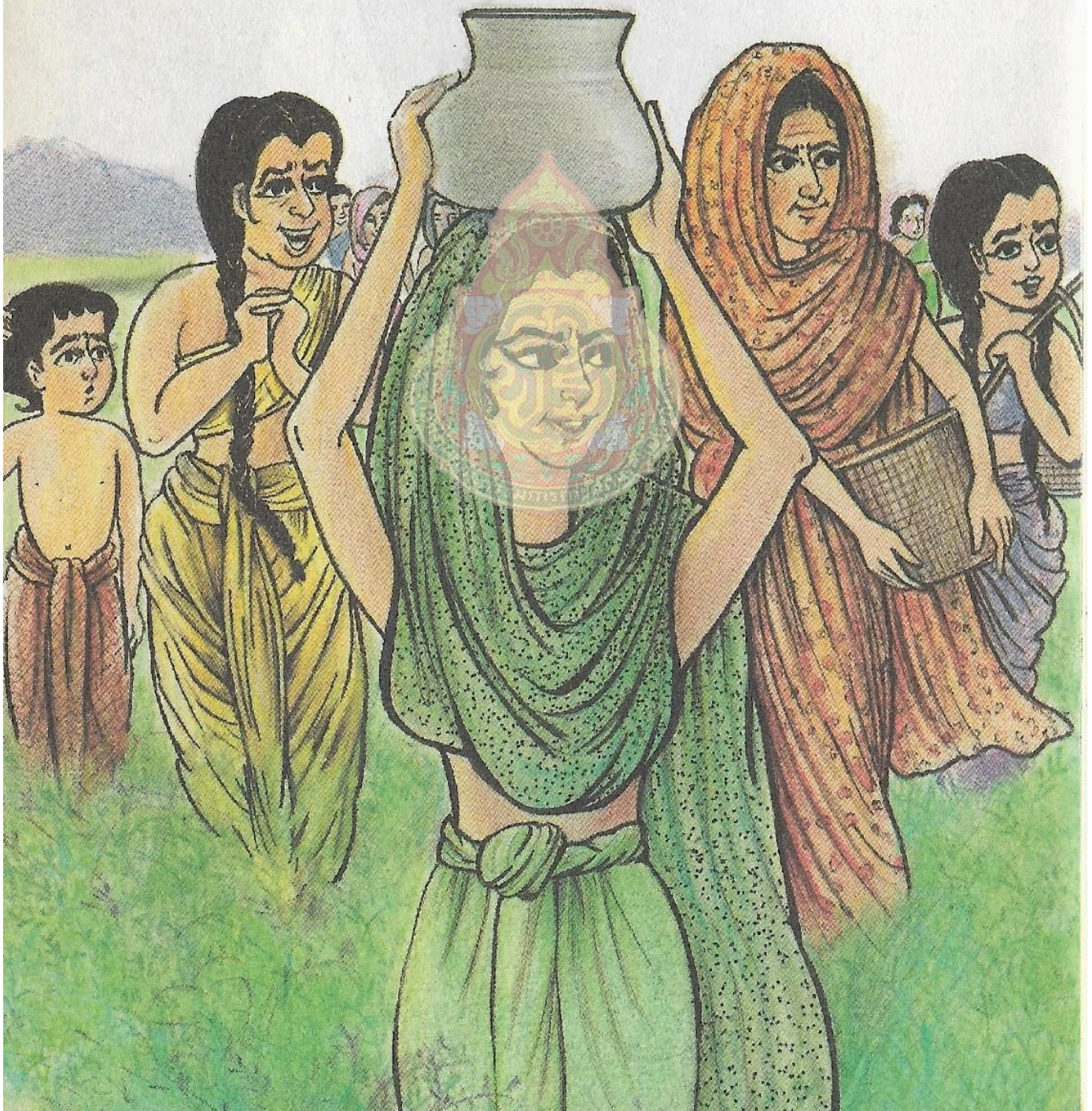

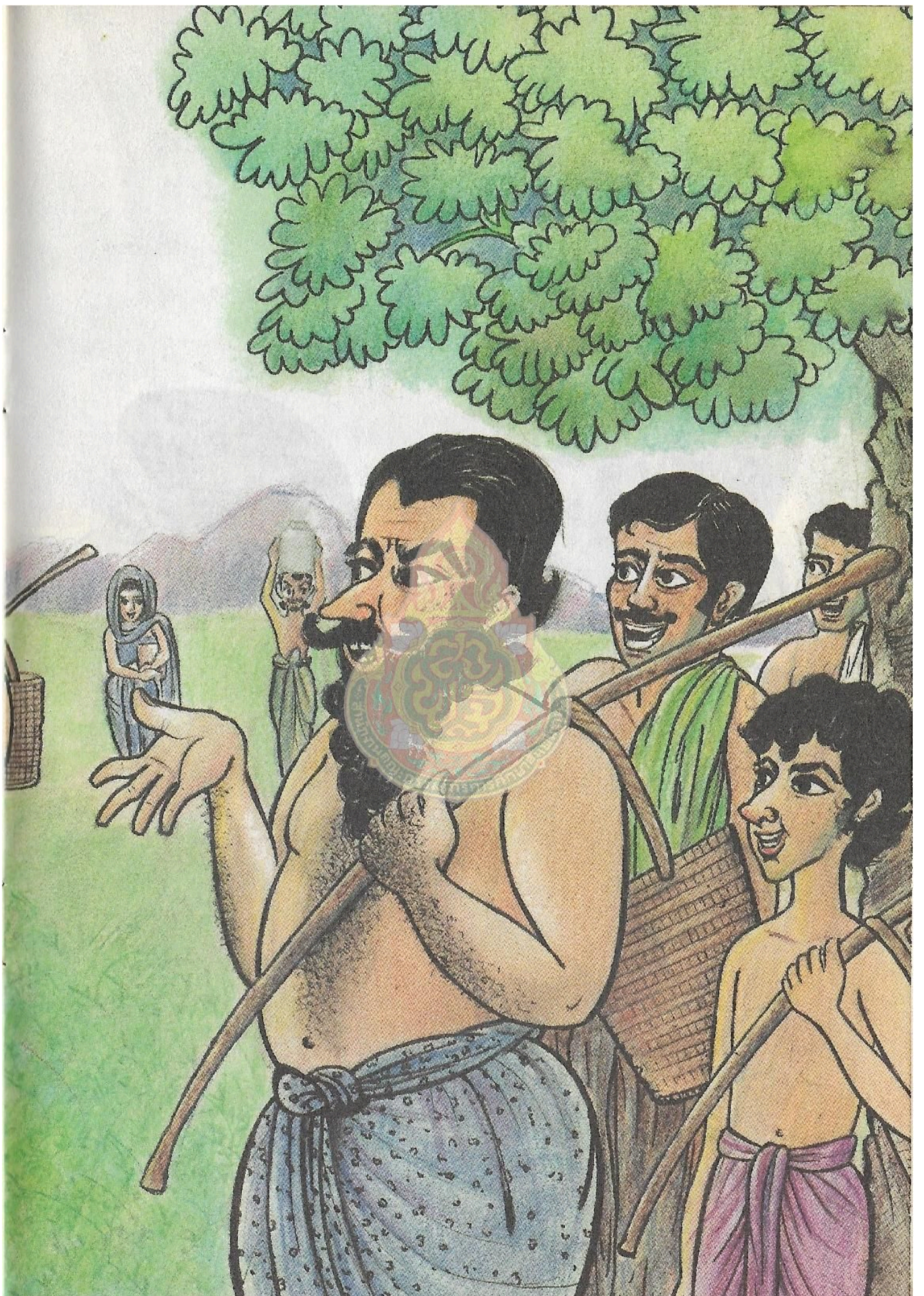
คนในกองเกวียนไม่มีใครเก็บผลไม้ในจิน

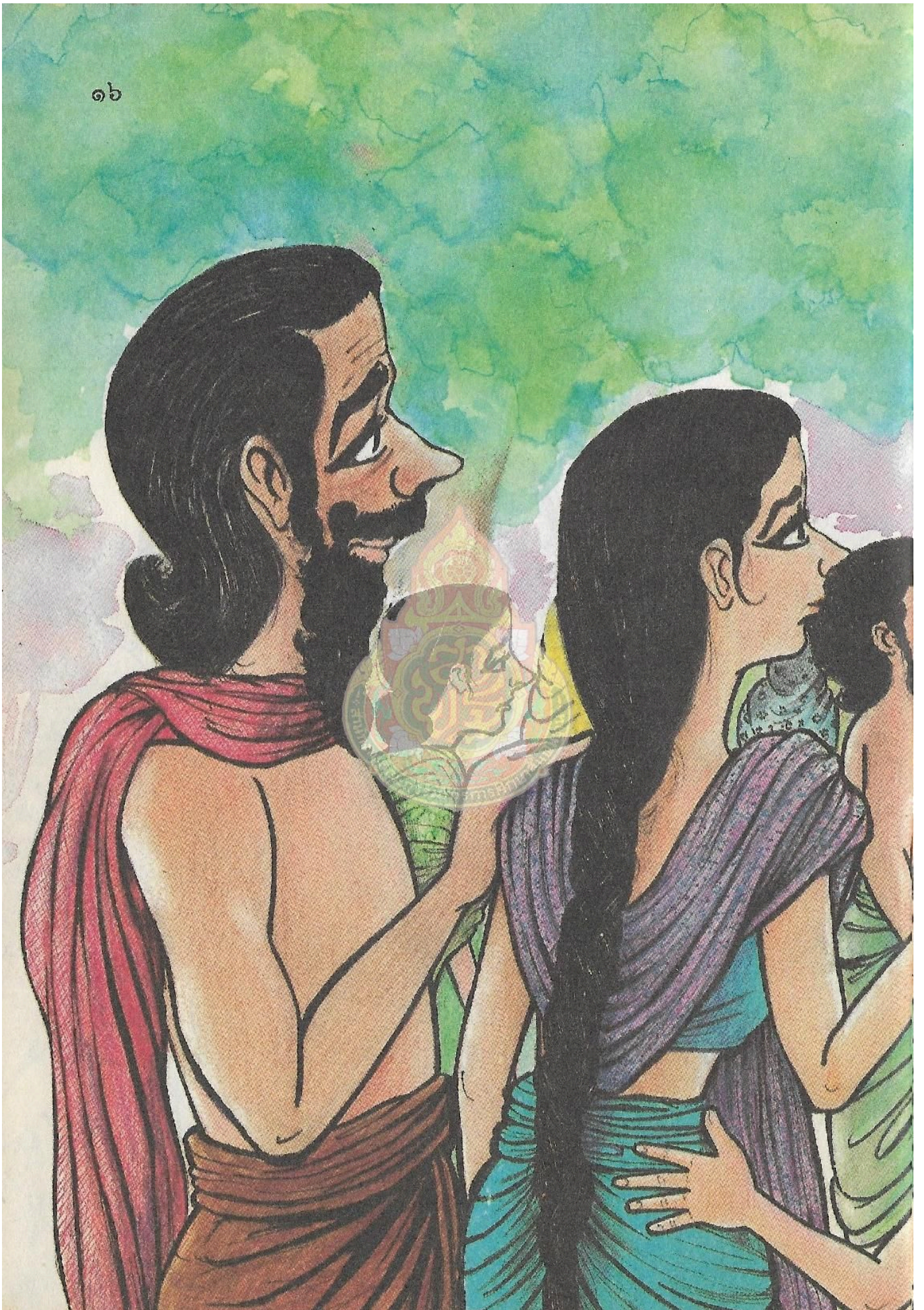
หอสมุดกรมวิชาการ

รุ่งเช้าขึ้น พวกชาวบ้านป่าก็พากันออกมาดูพวกพ่อค้าเกวียนด้วยความเข้าใจว่า พวกพ่อค้าเกวียนคงกินผลไม้สุกมีพิษต้นนี้ และตายหมดเหมือนอย่างพ่อค้าคณะอื่น ๆ แล้ว พวกชาวบ้านป่าหวังจะออกมาเก็บเอาสิ่งของมีค่าไปให้หมดสิ้น ตามที่เคยทำกับพ่อค้าคณะก่อน ๆ

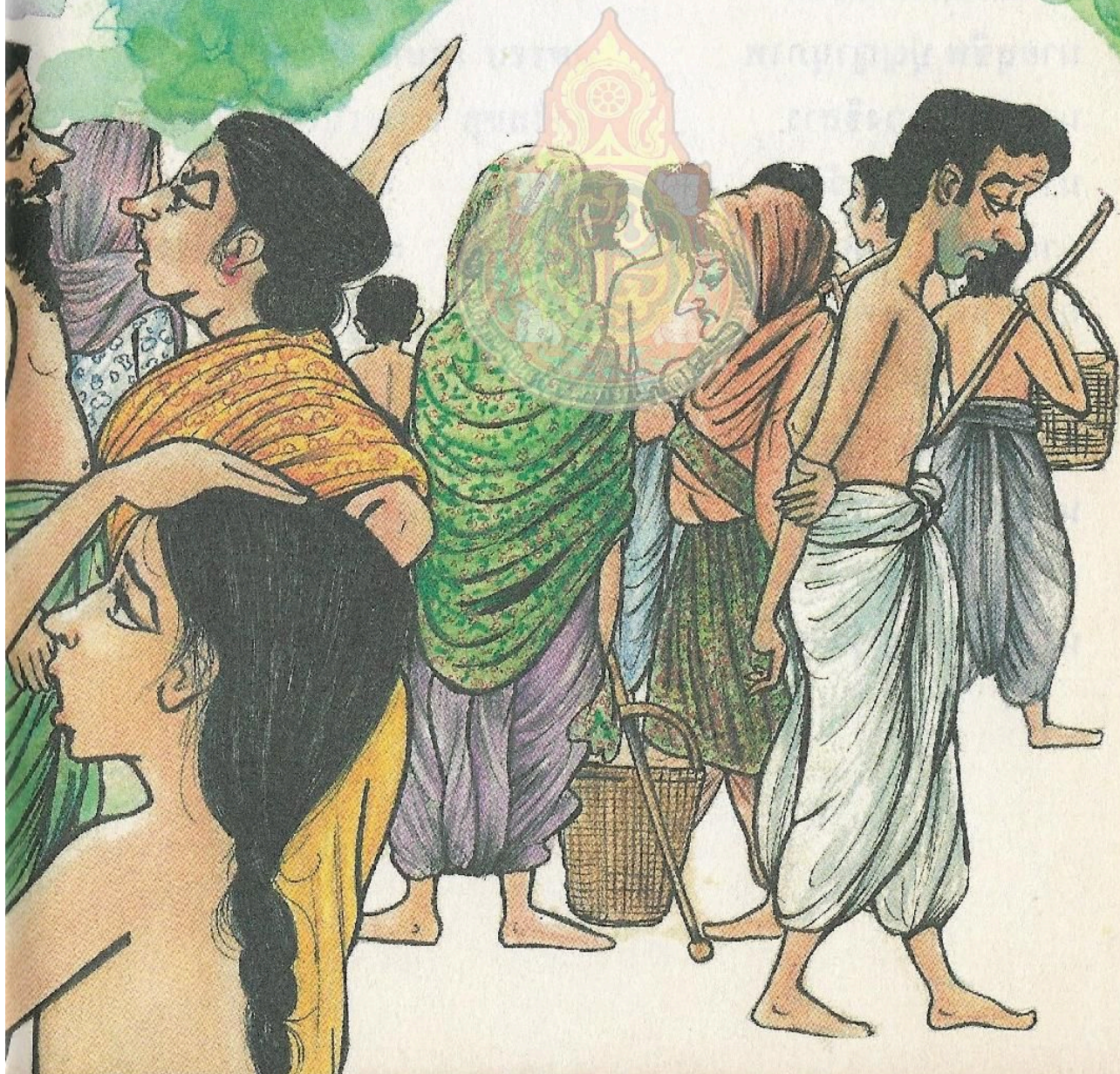

ครั้นได้เห็นพวกพ่อค้าเกวียนชุดหลังนี้ไม่ตาย เพราะมี
ผู้นำตลาด ไม่ปล่อยให้ถูกน้องกินผลไม้ พวกชาวบ้านป่าก็ผิดหวัง
ไปตาม ๆ กัน

ขาดกเรื่องผลไม้ต้องห้ามก็จบลงด้วยประการฉะนี้

คณะกรรมการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน หนังสืออ่านเพิ่มเติม
และหนังสืออ้างอิง ชุดพระพุทธศาสนาและจริยธรรม
ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

นายกมล สดประเสริฐ	ประธานกรรมการ
พระเทพโสภณ (กมล โกวิท)	กรรมการที่ปรึกษา
พระโสภณคณาภรณ์ (ระแบบ จิตภาโม)	กรรมการที่ปรึกษา
นางแม่นมาศ ขวลิศ	กรรมการที่ปรึกษา
นายสุชีพ ปุญญานุภาพ	กรรมการ
นายจำรัส ดวงธิดาร	กรรมการ
นางสุนน อมรวิวัฒน์	กรรมการ
นายเย็นใจ เลาหวนิช	กรรมการ
นายสมพร เทพสิทธิ์า	กรรมการ
นางมาลินี ฝโลประการ	กรรมการ
นายพินิจ สุขะสันต์	กรรมการ
นางสาวยุพิน ธชาศรี	กรรมการและเลขานุการ
นางสาวพรรณงาม เข้มบุญเรือง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นายประเสริฐ รุ่งแสง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้เขียน

นายจำรัส ดวงธิดาร

ผู้ตรวจ

นางแม่นมาส ขวาลิต

ผู้จัดทำรูปเล่มและภาพประกอบ

นางสาวกัญญา บรรพต

นายประเทศ สุขสถิตย์

คณะบรรณาธิการ

นางสาวยุพิน ธาตรี

นายพินิจ สุขะสันต์

นางสาวพรรณงาม แยมบุญเรือง

นางเรียมพร อธิปอนันต์

รายชื่อหนังสือชุดนิทานชาดก

๑. กระต่ายในดวงจันทร์
๒. ผลไม้ต้องห้าม
๓. ศิษย์โง่กับงอนไถ
๔. ชุบป่อน้ำในทะเลทราย
๕. กากับนกกาน้ำ
๖. ผู้ว่านอนสอนง่าย
๗. ราชสีห์กับนกหัวขวาน
๘. หมาจิ้งจอกจอมขยุยง
๙. พระฤาษีเลี้ยงงูเห่า
๑๐. คนมักขอ

